



FISKERIDIREKTORATET
SJØMATAVDELINGEN

Saksbehandler, innvalgtelefon

Kjersti Benedikte Ulvik

Vår dato

25. august 2003

Deres dato

10. juli 2003

Vår referanse

2003/10287

Deres referanse

03/02197

Landbruksdepartementet

Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

HØRINGSUTTALELSE OM AVGIFTS- OG GEBYRFINANSIERING AV MATFORVALTNINGEN

Fiskeridirektoratet viser til høringsbrev av 10. juli 2003 om avgifts- og gebyrfinansiering av matforvaltningen. Høringsbrevet er sendt på intern høring og vi har etter dette følgende merknader:

1. Finansieringsmodellen

Når det gjelder beskrivelsen av systemet synes vi gjennomgangen av begrepene *gebyr*, *avgift*, *fiskalavgifter* og *øremerkede avgifter* var ryddig og klargjørende. Videre synes det som man i stor grad har lyktes i å rendyrke bruken av begrepene gjennom det foreslåtte tredelte systemet med gebyr for særskilte ytelser, gebyr for tilsyn og kontroll og avgift for tilsyn og kontroll.

Vedrørende den nærmere beskrivelsen av de enkelte forslag har vi ingen kommentarer utover følgende: Prinsipielt stiller vi spørsmålstegn ved å avgiftsfinansiere tilsyn og kontroll med dyreværn. Vi oppfatter de andre gebyrene og avgiftene å være kostnader som produsentene har for å kunne få tilfredsstillende dokumentasjon for produksjonsmåte og kvalitet på sine produkt. Med andre ord er dette en del av produksjonskostnaden, dels markedsføringskostnaden. Tilsyn med dyreværn har et perspektiv langt ut over det å dokumenter kvalitet på et produkt. Kunden kan nok være villig til å betale for godt dyreværn, men uavhengig av dette er det snakk om etiske holdninger som det offentlige må sikre og har ansvar for uavhengig av finansiering.

2. Kommentarer til den generelle oppbyggingen og generelt innhold i forslag til forskrifter om matproduksjonsavgift, om avgift på fôr til dyr som ikke inngår i matproduksjonen og om gebyr for særskilte ytelser

Vi antar at det i tråd med forenklingstanken burde vurderes å slå sammen disse tre forskriftene til en. Bakgrunnen for det er at det er en rekke bestemmelser i disse forskriftene som er like, samt at samtlige forskrifter omhandler finansieringen av matforvaltningen. I alle tilfelle burde de to avgiftsforskriftene vært slått sammen da disse i enda større grad har bestemmelser som er like.

Velges en fellesforskrift kan forskjellen mellom de ulike finansieringsgruppene tydeliggjøres ved å regulere det som er særskilt for hver gruppe i egne kapitler, mens fellesbestemmelsene samles for seg.

Når det gjelder sammenslåing av forskrifter vises til prosjektrapporten "Forskriftsdugnaden – Prosjekt for opprydding og forenkling av forskriftsverket", se side 26 flg. og side 35. Vi viser videre til Miljødepartementets pågående høring der de på forurensingsområdet foreslår å slå 40 forskrifter sammen til 2. Forslaget er begrunnet i forenkling og bedre tilgjengelighet for bruker.

Vi har videre problemer med å forstå at det er valgt ulik oppbygging av forskriftene. Det vises til at man i forskrift om gebyr for særskilt ytelse har valgt å plassere formål og virkeområde sammen, mens det i forskrift om avgift på fôr til dyr som inngår i matvareproduksjon ikke er noen bestemmelse som omhandler virkeområde, men kun formål. I forskrift om matproduksjonsavgift er det en tredje variant, nemlig en bestemmelse som omhandler formål og en annen som omhandler virkeområde.

Videre påpekes det at paragrafoverskriften til § 9 i forskriften om matproduksjonsavgift er forskjellig fra overskriften til § 4 i forskriften om avgift på fôr til dyr som ikke inngår i matproduksjonen. Vi er også usikker på hvorvidt det er tilsiktet at nevnte § 9 mangler noe om at avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg, slik som i nevnte § 4 siste ledd.

Slike forskjeller som nevnt ovenfor unngås dersom forskriftene blir slått sammen til en felles forskrift.

Etter det vi kan se mangler uttrykkelig hjemmelshenvisning for forskriftene, jf. krav i forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav a).

Ellers så savner vi i forskriften om gebyr for særskilte ytelse noe om tidspunktet for innbetaling av gebyr, f.eks. at gebyret skal være innbetalt før ytelsen fra det offentlige finner sted.

3. Nærmere om enkelte paragrafer i forslag til forskrift om matproduksjonsavgift

a) § 3 om definisjoner:

For å unngå tolkningstvil og uklarhet bør det tas inn en definisjon av begrepet "fisk" i forskrift om matproduksjonsavgift. I forskrift 22. desember 1999 nr 1525 om gebyr for tilsynsmyndighetens tjenester var det ikke nødvendig å definere "fisk" siden forskriften henviste til og gjaldt tilsyn og kontroll i henhold til Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer o.a. av 14. juni 1996 nr 667 hvor fisk er definert. Denne henvisningen imidlertid ikke er videreført i forskriftsforslaget. Vi foreslår derfor at det tas inn en definisjon av fisk i forskriftsutkastets § 3 med følgende ordlyd: "enhver art av fisk, skalldyr, bløtdyr med unntak av skjell, og pigghuder eller deler av disse".

b) § 4 om matproduksjonsavgiftens omfang, § 7 om produksjonsavgift fisk og § 8 om avgift på import:

Vi registrerer at avgiftsgrunnlaget for fryselaurene i henhold til § 7 b er endret fra å være en fast sats på kr 5000 pr år til å være kr pr mottatt tonn fisk.

Vi registrerer også at det i § 8 innføres en ny avgift på import av fisk.

Videre registrerer vi at disse endringene innebærer at samme fisk kan bli avgiftslagt flere ganger. Dette gjelder for eksempel for frossen fisk som importeres fra tredjeland. Ser man matkontrollavgiften i sammenheng med "importgebyrforskriften" vil denne fisken for det første gebyrlegges på en grensekontrollstasjon i henhold til forskrift 20. januar 2000 nr 47 om gebyr for tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av levende dyr, animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv fra tredjeland. Videre vil den avgiftslegges i henhold til forskrift om matkontrollavgift § 4, 3. ledd jf § 8. Dersom fisken skal fryselaegres vil det i tillegg betales avgift på samme fisken i henhold til § 7, første ledd bokstav b.

Når det gjelder avgift på importert frossen fisk fra tredjeland etter §§ 7 og 8 i forskrift om matkontrollavgift kan det spørres om ikke dette strider mot prinsippet i § 4 annet ledd om at matproduksjonsavgiften bare skal kreves inn en gang pr råvare. Vi mener dette er uklarhet ved forskriften som bør forbedres. Forskriften kan tolkes på iallfall to måter:

- Første alternativ er at det i prinsippet i § 4, annet ledd annet punktum tales om begrepet råvare i motsetning til halvfabrikat. I så fall vil man kunne kreve inn matproduksjonsavgift først på en råvare og deretter på et halvfabrikat som består av samme råvare, uten å komme i konflikt med prinsippet. Dersom dette er tilfellet vil man kunne kreve inn avgift på frossen fisk fra tredjeland både etter §§ 7 og 8 dersom frossen fisk er å anse som et halvfabrikat. Imidlertid er den alminnelige oppfatningen at frossen fisk er en råvare slik at det skal noe mer til enn innfrysning før noe kan karakteriseres som et halvfabrikat. Dette innebærer at §§ 7 og 8 vil være i konflikt med prinsippet i § 4 i disse tilfellene. Dersom man ønsker å beholde den foreslåtte modellen for matkontrollavgiften er det derfor behov for å definere begrepene råvare og halvfabrikat. Definisjonen på halvfabrikat må dessuten omfatte frossen fisk.

- Det andre tolkningsalternativet er at halvfabrikat omfattes av definisjonen av råvare i utkastets § 3 b). Da vil eksempelet om frossen fisk fra tredjeland innebære at §§ 7 og 8 komme i konflikt med prinsippet i § 4, annet ledd i.f., uansett om frossen fisk karakteriseres som råvare eller halvfabrikat. Dersom det er dette tolkningsalternativet som er det riktige foreslår vi at forskriftsutkastet endres slik at det gjøres unntak i § 7 annet ledd for fisk som er belastet med avgift i henhold til § 8. I tillegg foreslår vi at definisjonen av begrepet råvare presiseres slik at det er ikke er tvil om at halvfabrikater faller innenfor definisjonen. Da bør også § 8 endres slik at man bare benytter de to begrepene råvare og ferdigvare. Et slikt forslag harmonerer godt med foreliggende forslag om å operere med to ulike avgiftssatser, en for ferdigvarer, og en for råvarer og halvfabrikater.

Fristen for høringsuttalelse er noe oversittet grunnet stor saksmengde. Vi beklager dette.

Gunnar Tertnes

Marit Fallebø